

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในโลกยุคปัจจุบันนี้ต่างยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าเป็นโลกแห่ง “สังคมอุดมปัญญา” (Intellectual society) ที่ถือว่า กำลังความรู้ความสามารถของประชากรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ในขณะที่เดียวกันกิจกรรมการแข่งขันที่เข้มข้นที่สุดของยุคสมัยนี้คือการแข่งขันด้านการศึกษาที่หากประเทศใดมีการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ทั่วไปแล้ว ประเทศนั้นย่อมได้รับความเชื่อมั่นจากนานาประเทศได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคมของประเทศนั้นมีความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ซึ่งในการจะพัฒนาสถานศึกษาของไทยให้มีคุณภาพจึงต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาและทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกที่สถานศึกษาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ (สุวนิชย์ วงศ์สุทนต์, 2548) จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ประเทศไทยตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต โดยต้องเริ่มจาก สถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง (วิมลวรรณ รัชตไพโรจน์, 2544)

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการผลิตบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคแห่งการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคลากร อีกทั้งยังมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก อีกทั้งยังได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งการดำเนินงานพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องมีระบบและกลไกอยู่บนหลักของเสรีภาพทางวิชาการ ความมีอิสระในการดำเนินงานของสถาบัน (พงศ์วิรัช วิวัณฐ, 2546) อีกทั้งยังมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อ

นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ เกณฑ์การประเมินผล วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผล การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด (สร้อยรัตน์ พลอินทร์, 2550)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา และแนวปฏิบัติ ตั้งแต่วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2541 โดยมุ่งหวังจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามปณิธานของมหาวิทยาลัยและความต้องการของสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและนโยบายของมหาวิทยาลัย มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบ กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพ ควบคุมปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการ ควบคุมคุณภาพปัจจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ส่วนงานนำผลการประเมินมาใช้ในการ พัฒนาส่วนงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาให้พร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพ (Quality assessment) โดยหน่วยงานภายนอก (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อควบคุม ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของคณะ และสถาบัน โดยผสมผสาน แนวคิดของการควบคุมคุณภาพทั่วด้าน (Total Quality Management-TQM) การควบคุมคุณภาพ มาตรฐาน ISO, Input Process Output และไคเซน พัฒนาขึ้นมาเป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU-QA) โดยได้คำนึงถึง 1) องค์ประกอบคุณภาพการศึกษา 2) ตัว บ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐาน และ 3) เกณฑ์การประเมินดังนี้

1) องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางในการควบคุม การตรวจสอบ และประเมิน คุณภาพการศึกษา รวม 9 ด้าน คือ 1) ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน 2) การ เรียนการสอน 3) กิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษา 4) การวิจัย 5) การบริการวิชาการ 6) การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ 9) ระบบและกลไกการประกัน คุณภาพ

2) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้กำหนดตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 41 ตัวบ่งชี้ และได้กำหนดเพิ่มตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในส่วนที่นอกเหนือจากที่ สกอ. กำหนดอีก 18 ตัวบ่งชี้ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้กำหนดเพิ่มเติมอีก 4 ตัวบ่งชี้ ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU-QA) จึงมีจำนวนตัวบ่งชี้รวมทั้งหมด 63 ตัวบ่งชี้ (เอกสารประกอบการสัมมนาการประเมินผล การตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในส่วนงานวิชาการประจำปี 2552 สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

คณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU-QA) โดยมีการดำเนินงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการจัดการศึกษาพยาบาลโดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณภาพตามมาตรฐานสากล ผลิตผลงานวิจัยทั้งระดับชาติและนานาชาติ ผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ทั้งในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเป็นไปตามพระราช บัญญัติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย การประเมิน ทำให้สะท้อนภาพของตนเองและทราบถึงจุดอ่อน จุดแข็ง การแก้ไขจุดอ่อนและพัฒนาจุดแข็ง เป็นการเสริมสร้างคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น

จากรายงานการประเมินตนเองของคณะพยาบาลศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2551 ที่ผ่านมา คณะพยาบาลศาสตร์ได้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะฯ โดยอาศัยข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน และแนวทางการปรับปรุงพัฒนาของคณะกรรมการ ที่ต้องมีการเสริมสร้างให้แข็งแกร่งขึ้นทั้งเรื่องของการปรับปรุงหลักสูตรที่ค่อนข้างล่าช้าและการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างคณะฯและผู้บริหาร รวมถึงการส่งเสริมการดำเนินการวิจัยและตีพิมพ์งานวิจัยในระดับนานาชาติที่ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ.

การประเมินคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งการที่จะให้การประกันคุณภาพทั่วทั้งองค์การ มีกระบวนการรักษาคุณภาพและปรับปรุงมาตรฐานที่ดีขึ้นตลอดเวลา นั้นระบบการประกันคุณภาพจะเป็นเสมือนกลไกที่ทำให้งานทุกระบบและผู้ปฏิบัติทุกคนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการนำระบบกลไกการบริหารการประกันคุณภาพ PDCA คือ การวางแผน (Plan), การปฏิบัติตามแผน (Do), การตรวจสอบผลการ

ดำเนินงาน(Check), การนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุง (ACT) มาใช้ในการดำเนินงานนำไปสู่
 คุณภาพมาตรฐานอย่างจริงจังเพื่อเป้าหมายและประสิทธิผลในการพัฒนาองค์การในการสู่ความเป็น
 เลิศในอนาคต ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันอาศัยแนวคิด
 ป้อนเข้า กระบวนการและผลผลิต (Input-Process - Output) ซึ่งมุ่งเน้นการประกันคุณภาพ
 การศึกษาในเชิงกระบวนการ (Process Quality Assurance) อันหมายถึง การดำเนินงานที่มี
 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพและ
 ประสิทธิภาพผลเป็นสำคัญ โดยมีองค์ประกอบหลักเกี่ยวกับการดำเนินงานอยู่ 4 องค์ประกอบได้แก่
 บุคลากร (Man) เครื่องมือ (Machine) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และวิธีการ(Method) ทั้งนี้ถือว่า
 บุคลากร เป็นองค์ประกอบหลักประการหนึ่งที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่
 ผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นการดำเนินงานอย่างเป็น
 ระบบและขั้นตอนในการประกันคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วม (Participation)
 ของผู้ที่เกี่ยวข้องภายในสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา นักวิชาการ
 อาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรสายสนับสนุนอื่นๆ เพื่อร่วมมือในการดำเนินงาน ปรับปรุงและ
 พัฒนาการการศึกษา (เนตรฐิ่ง อยู่เจริญ, 2553) จะเห็นได้ว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดและ
 เป็นปัจจัยในการบริหารจัดการองค์กรและเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้กระบวนการบริหารจัดการ
 ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ความรู้ ทักษะและการมีส่วนร่วมของบุคลากร ถือเป็นสิ่งสำคัญต่อ
 ความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับ
 อาศัยความมุ่งมั่น ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับและทุกคนโดยทั่วถึงกัน
 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (นงนุช ไชยยศ, 2544) ว่าการรับรู้เป็นองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่
 มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมในเรื่องต่างๆ และบุคคลมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามความคิด
 หรือการรับรู้ในเรื่องนั้นๆ การรับรู้ที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งของการเรียนรู้ การที่คนเรา
 จะมีความรู้ ความคิด ความเข้าใจและเจตคติที่ดีนั้นจะต้องเริ่มจากการรับรู้ที่ดีเสียก่อน ดังนั้น การ
 รับรู้หรือความรู้ และทัศนคติจะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมหนึ่งๆ ได้
 ซึ่งใกล้เคียงกับแนวคิดของ เดมมิ่ง (Deming, 1989) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพต้องอาศัย
 ความร่วมมือกันหรือการทำงานร่วมกันเป็นทีม อันจะมีผลให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพของ
 องค์กร เช่นเดียวกับ การศึกษาของ สวัสดิ์รัตน์ พลอินทร์ (2550) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ
 เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลพบว่า ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ
 การประกันคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลโดยภาพรวมของวิทยาลัยพระจอมเกล้า อยู่
 ระดับปานกลาง ควรมีการเร่งพัฒนาให้ความรู้ พร้อมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการ

ประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของจูราน (Juran, 1951 อ้างในพงศักรวิรัช วิวังสุ, 2546) จาก “The Quality Control” กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือกันหรือทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการทำงานและกระบวนการทำงานของบุคคล นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากความชัดเจนถึงผลดีหรือผลประโยชน์ ตลอดจนผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งการที่บุคลากรจะมีความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาต้องอาศัยการฝึกอบรม เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปรับใช้กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงาน เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคล อีกทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน อันจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายองค์กร (ธงชัย สันติวงษ์, 2525:164 อ้างในพงศักรวิรัช วิวังสุ, 2546)

จากการศึกษาการประเมินผลโครงการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยการดำเนินงานโครงการการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ และด้านลักษณะบุคลากรมีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ ซึ่งปัญหาที่พบในการประเมินโครงการได้แก่ การขาดการวางแผนในการให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา (เยาวลักษณ์ แรกข้าว, 2549)

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษามีความเกี่ยวข้องกับคู่กับปัจจัยภายนอก คือสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยด้านสถานการณ์ เป้าหมายการดำเนินงาน และการสนับสนุนของผู้บริหาร ความรู้ของบุคลากร รวมถึงการวางแผนในการดำเนินงาน ถือเป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงปัจจัยภายในทั้งลักษณะทางจิต เจตคติ ความพึงพอใจ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินกิจกรรมได้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งการศึกษานี้ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ ความรู้ ทัศนคติและแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้วงจรการบริหารงานเชิงคุณภาพ (PDCA) ตามการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกรอบในการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของความรู้ ทัศนคติต่อการมีส่วนร่วม

เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร เนื่องจากงานวิจัยลักษณะนี้ยังมีอยู่จำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาถึงการประเมินผลโครงการประกันคุณภาพการศึกษาใน การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติของบุคลากรคณะพยาบาลศาสตร์ต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
4. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

1. ความรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
2. ทัศนคติของบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก
4. ความรู้และทัศนคติของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

1.5 คำถามการวิจัย

ความรู้และทัศนคติของบุคลากรคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

1.6 นิยามศัพท์

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการในกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาตาม การกระบวนการบริหารเชิงคุณภาพทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านการวางแผนการดำเนินงาน (Plan) การปฏิบัติ/ ดำเนินการการประกันคุณภาพ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act)

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการ กิจกรรมหรือการปฏิบัติการในการกิจ หรือตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อจัดการศึกษาและผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ตามปณิธานของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และ การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม 2553

ความรู้ หมายถึง การแสดงออกทางสติปัญญา ความเข้าใจ การรับรู้เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพ การศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน 1. คือด้านความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ในการประกัน คุณภาพการศึกษา 2. ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน ตัวชี้วัด การตรวจเยี่ยมและการประเมินผล และ 3. ความรู้ด้านองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา

ทัศนคติ หมายถึง การแสดงออกด้านความคิด ความรู้สึกต่อการประกันคุณภาพการศึกษาทั้ง ในเชิงบวกและเชิงลบ ทั้งด้านการควบคุม การตรวจสอบและการประเมินผล

การควบคุมคุณภาพ หมายถึง กระบวนการในการกำกับกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานให้มี คุณภาพตามที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการตรวจสอบคุณภาพ

การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าหน่วยงานมีระบบ และกลไกกำกับและควบคุมคุณภาพ มีการปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว

การประเมินคุณภาพ หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานตามรายการตรวจสอบคุณภาพและตัวบ่งชี้คุณภาพของหน่วยงานที่กำหนดไว้ว่าอยู่ ในระดับใด

เกณฑ์การประเมิน หมายถึง ระดับที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัว บ่งชี้ที่กำหนด ซึ่งมีรายละเอียดและคำอธิบายที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง และสามารถวัดได้